

TOP 500-EVENT
12.09.2018

**TOP
500**

 vkwlimburg

EDITIE 2018

*De 500 grootste ondernemingen in Limburg,
gerangschikt volgens omzet.
Cijfers van 2011 tot en met 2017.*

**VERSTERKT
ONDERNEMEN.**

WELKOM

TOP 500 – VOORSTELLING ANALYSE

TOP 500 – EDITIE 2018 (CIJFERS 2017)

- TERUGBLIK
- SPREIDING
- OMZET
- TEWERKSTELLING
- PERSONEELSKOSTEN
- OORSPRONG KAPITAAL
- TOEGEVOEGDE WAARDE
- RENDABILITEIT
- EXPORT
- CONCLUSIES

Eerst even terug naar 2016...

VORIGE EDITIE (CIJFERS 2016)

Totale omzet

€ 32,20 mld euro

Totaal aantal werknemers

82.084

GUNSTIGE evolutie

- Mooie groei op quasi alle vlakken
- Meer tewerkstelling, meer omzet
- Stijging rendabiliteit (blijven investeren heeft gerendeerd)

ONGUNSTIGE evolutie

- Arbeidsmarktkrapte en de mogelijke impact hiervan op de toekomstige groei

Naar de resultaten van 2017...

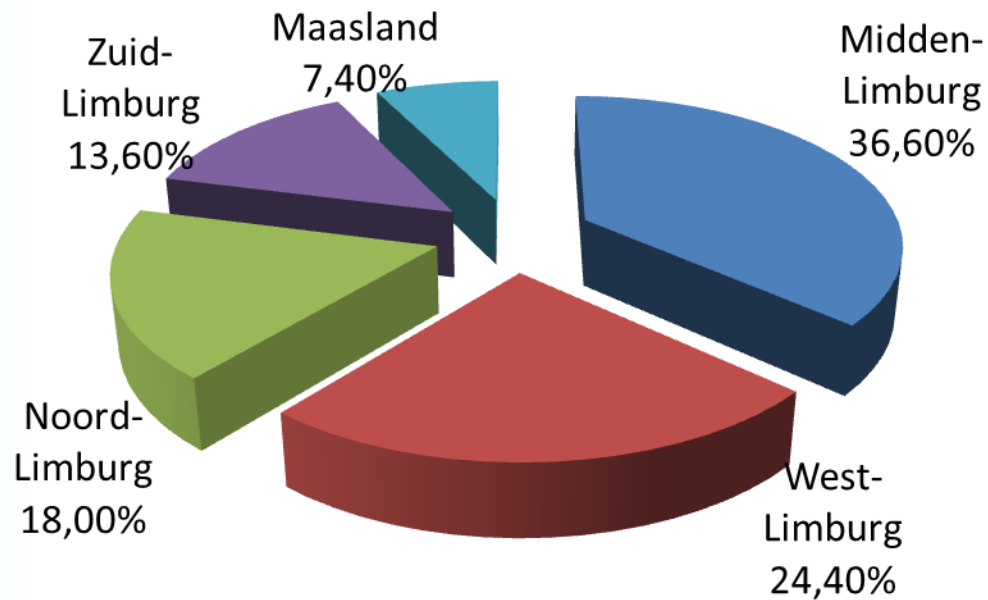
BOUW ALS APARTE SECTOR IN ANALYSE

- Sinds vorig jaar hebben we de bouw als aparte sector gekenmerkt in de Top 500
- Voorheen vervat in de industrie maar nu als afzonderlijke sector geanalyseerd
- Blijkt meteen extra inzichten te bieden

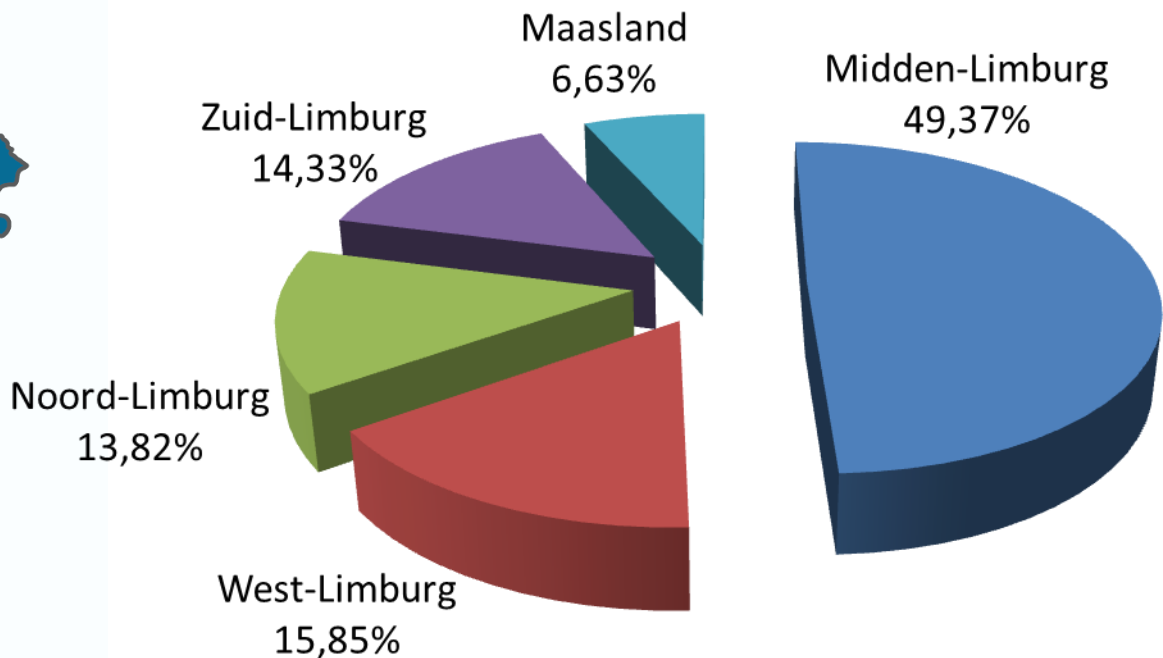
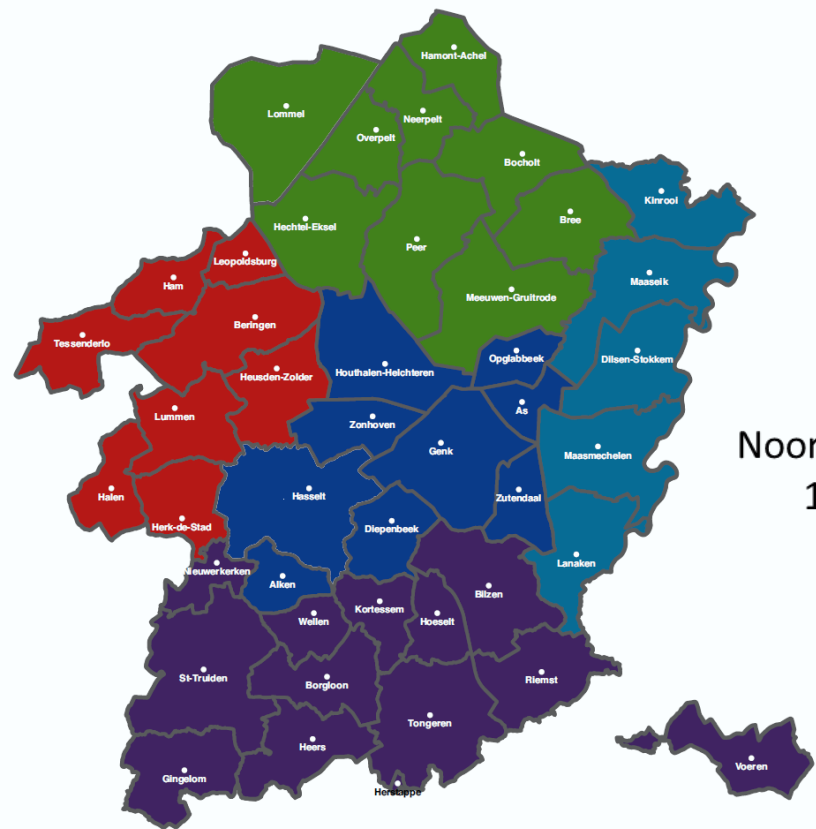
SPREIDING

SPREIDING: AANTAL BEDRIJVEN PER REGIO

SPREIDING: AANTAL WERKNEMERS PER REGIO

○ vkwlimburg

SPREIDING: TOP 10 GEMEENTEN AANTAL TOP-BEDRIJVEN

Top 10 gemeenten volgens aantal Top 500-bedrijven			
Rang (rang vorig jaar)	Gemeente	Aantal Top 500-bedrijven	Verschil vorig jaar
1 (1)	Hasselt	64	+3
2 (2)	Genk	60	0
3 (3)	Beringen	35	-1
4 (5)	Tessenderlo	29	+5
5 (4)	Sint-Truiden	25	0
6 (8)	Lommel	23	+4
7 (6)	Lummen	20	-1
8 (10)	Heusden-Zolder	19	+2
9 (7)	Overpelt	18	-3
10 (12)	Opglabbeek	18	+2

SPREIDING: TOP 10 GEMEENTEN TEWERKSTELLING

Top 10 gemeenten volgens tewerkstelling in de Top 500			
Rang (rang vorig jaar)	Gemeente	Aantal werknemers	Vershil vorig jaar
1 (1)	Genk	18.456	+2.734
2 (2)	Hasselt	17.287	+1.699
3 (3)	Sint-Truiden	5.022	+9
4 (4)	Beringen	4.071	+158
5 (10)	Hoeselt	3.781	+1.217
6 (7)	Lommel	3.663	+774
7 (5)	Tessenderlo	3.624	+289
8 (6)	Dilsen-Stokkem	3.318	+124
9 (9)	Overpelt	2.852	+199
10 (8)	Lummen	2.537	-211

OMZET

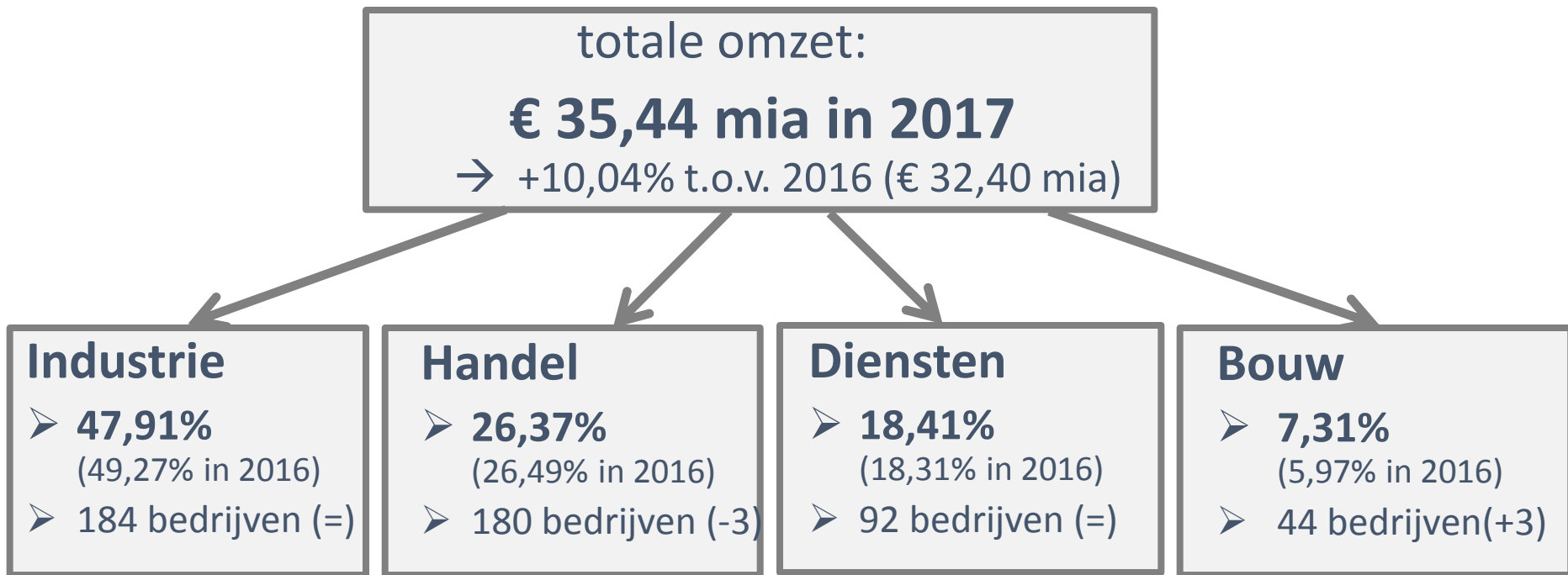
→ **STERKE GROEI**

OMZET : 71% VAN BEDRIJVEN GROEIT

- 355 BEDRIJVEN REALISEERDEN EEN OMZETSTIJGING IN 2017
TEGENOVER
 - 320 IN 2016
 - 275 IN 2013
- 'KLEINSTE' BEDRIJF (500STE PLAATS) HEEFT 12,89 MILJOEN EURO OMZET
(+7,3%)

OMZET : GROEI MET 10,04%

OMZET : GROEI PER SECTOR

- GEMIDDELDE OMZETGROEI PER BEDRIJF

- INDUSTRIE: +7,1%
- HANDEL: + 11,4%
- DIENSTEN: +10,6%
- BOUW: **+25,6% (!)**

OMZET : TOP 10

Top 10 omzet				
Rang (rang vorig jaar)	Bedrijf	Omzet 2017 in duizend euro	Omzet 2016 in duizend euro	Vershil
1 (1)	Aperam Stainless Belgium nv/sa	1.643.183	1.415.130	+228.053
2 (2)	Ford Werke G.m.b.H. Testbanen Lommel	1.126.285	1.337.878	-211.593
3 (3)	Power Tools Distribution nv	990.323	887.153	+103.170
4 (7)	VYNOVA Belgium nv	956.102	522.914	+433.188
5 (4)	SKF Logistics Services Belgium nv	892.138	814.680	+77.458
6 (8)	Punch Powertrain nv	791.080	501.849	+289.231
7 (5)	Mobis Parts Europe nv	765.111	684.517	+80.594
8 (6)	H.Essers	687.238	546.432	+140.806
9 (10)	Actief Interim Groep	539.489	452.925	+86.564
10 (9)	Melexis Technologies nv	533.783	495.478	+38.305
Totaal		8.924.732	7.658.956	+1.265.776

OMZET : STERKSTE STIJGERS

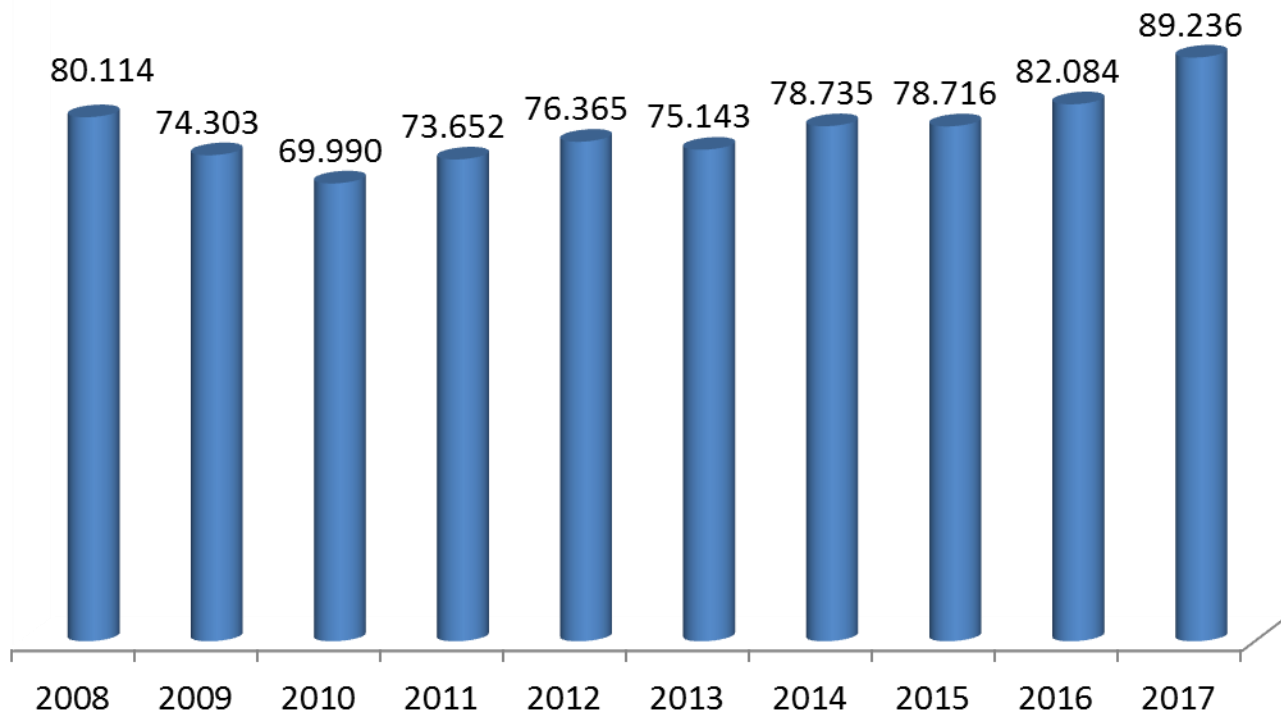
(41) Vandersanden Group	(+153% omzetgroei)
(99) Golazo nv	(+132% omzetgroei)
(31) IPTE Factory Automation nv	(+118% omzetgroei)
(61) TRIXXO bvba	(+95% omzetgroei)
(4) VYNOVA Belgium nv	(+83% omzetgroei)

TEWERKSTELLING

→ **STERKE GROEI**

TEWERKSTELLING : EVOLUTIE 2008 - 2017

vkwlmburg

TEWERKSTELLING : EVOLUTIE IN 2017

- 89.236 WERKNEMERS BIJ TOP 500-BEDRIJVEN
 - +7.152 WNS (+8,71%) T.O.V. TOP 500 IN 2016
 - +5.946 WNS (83%) ENKEL IN CATEGORIE ≥ 500 WNS
 - 9.122 MEER WNS DAN IN 2008 (VLAK VOOR CRISIS)
 - GROEI ZET ZICH VERDER DOOR!
- STEEDS MEER BEDRIJVEN NEMEN EXTRA WERKNEMERS AAN
 - 267 IN 2017
 - 250 IN 2016
 - 226 IN 2015
 - 190 IN 2014
 - 182 IN 2013

TEWERKSTELLING : EVOLUTIE VOLGENS ACTIVITEIT

Personeelsevolutie volgens activiteit						
	2017			2016		
Activiteit	Aantal bedrijven	Totale tewerkstelling	Gemiddelde tewerkstelling per Top 500-bedrijf	Aantal bedrijven	Totale tewerkstelling	Gemiddelde tewerkstelling per Top 500-bedrijf
Industrie	184	38.560 (+5,97%)	209,57	184	36.386	197,75
Handel	180	11.043 (+0,31%)	61,35	183	11.009	60,16
Diensten	92	33.496 (+15,45%)	364,09	92	29.014	315,37
Bouw	44	6.137 (+8,14%)	139,48	41	5.675	138,41
Totaal	500	89.236 (+8,71%)	178,47	500	82.084	164,17

TEWERKSTELLING ENKEL LIMBURG: TOP 10

Top 10 Limburgse tewerkstelling				
Rang (rang vorig jaar)	Bedrijf	Aantal werknemers 2017	Aantal werknemers 2016	Vershil
1 (1)	H.Essers	2.281	2.080	+201
2 (2)	Cegeka Groep nv	1.415	1.298	+117
3 (3)	Aperam Stainless Belgium nv/sa	1.171	1.136	+35
4 (4)	Tenneco Automotive Europe bvba	1.161	1.107	+54
5 (7)	Punch Powertrain nv	1.011	665	+346
6 (5)	ZF Wind Power Antwerpen nv	838	844	-6
7 (6)	Fluvius (Infrax-Eandis)	753	750	+3
8 (13)	Alro Holdings nv	739	554	+185
9 (12)	Aldi nv	697	470	+227
10 (8)	Greenyard Prepared Belgium nv	694	654	+40
Totaal		10.760	9.558	

TEWERKSTELLING LIMBURGSE VZW'S: TOP 10

Top 10 tewerkstelling Limburgse vzw's			
Nummer	Bedrijf	2017	2016
1	Jessa Ziekenhuis	2.279	2.262
2	Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL)	2.268	2.242
3	Bewel vzw	1.761	1.704
4	Wit-Gele Kruis van Limburg vzw	1.324	1.286
5	Stijn vzw	1.287	1.251
6	Universiteit Hasselt	1.037	987
7	Mariaziekenhuis vzw	759	752
8	vzw Asster	755	749
9	Sint-Trudo Ziekenhuis vzw	697	679
10	vzw Sint-Franciskusziekenhuis	577	582
Totaal		12.744	12.494

PERSONEELSKOST

→ LICHT AFGENOMEN

- GEMIDDELDE PERSONEELSKOST PER TOP 500-WERKNEMER:
 - € 59.972 IN 2017 (-0,42%)
 - € 60.226 IN 2016 (+1,6%)
 - € 59.281 IN 2015 (+2,2%)
 - € 57.992 IN 2014 (-1,1%)

GEMIDDELTE PERSONEELSKOST/OMZET

Personeelskosten ten opzichte van omzetcijfer		
	2017	2016
Activiteit	Gemiddelde PK/OC	Gemiddelde PK/OC
Industrie	13,88%	14,08%
Handel	7,26%	7,91%
Diensten	33,66%	33,55%
Bouw	12,58%	15,26%
Totaal	15,46%	15,92%

- GLOBAAL EEN LICHT DALING
- VOORAL DUIDELIJKE DALING IN DE BOUWSECTOR (INZET ONDERAANNEMERS!)

AANDEEL PERSONEELSKOST IN TOEGEVOEGDE WAARDE

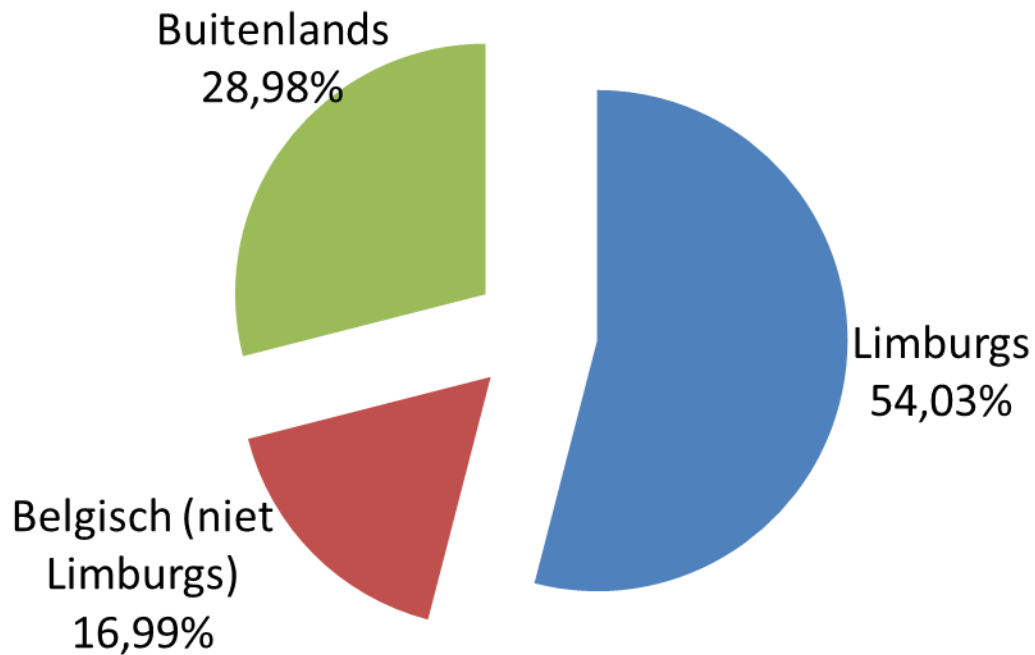
Personeelskosten ten opzichte van de toegevoegde waarde: indeling bedrijven volgens activiteit				
	2017		2016	
Activiteit	Aantal bedrijven	Gemiddelde PK/TW	Aantal bedrijven	Gemiddelde PK/TW
Industrie	168	57,79%	167	55,34%
Handel	156	53,00%	163	54,37%
Diensten	77	75,61%	79	75,08%
Bouw	39	74,93%	38	75,72%
Totaal	440	63,73%	447	62,21%

STIJGING, VOORAL IN INDUSTRIE EN MATIG IN DIENSTENSECTOR

OORSPRONG KAPITAAL

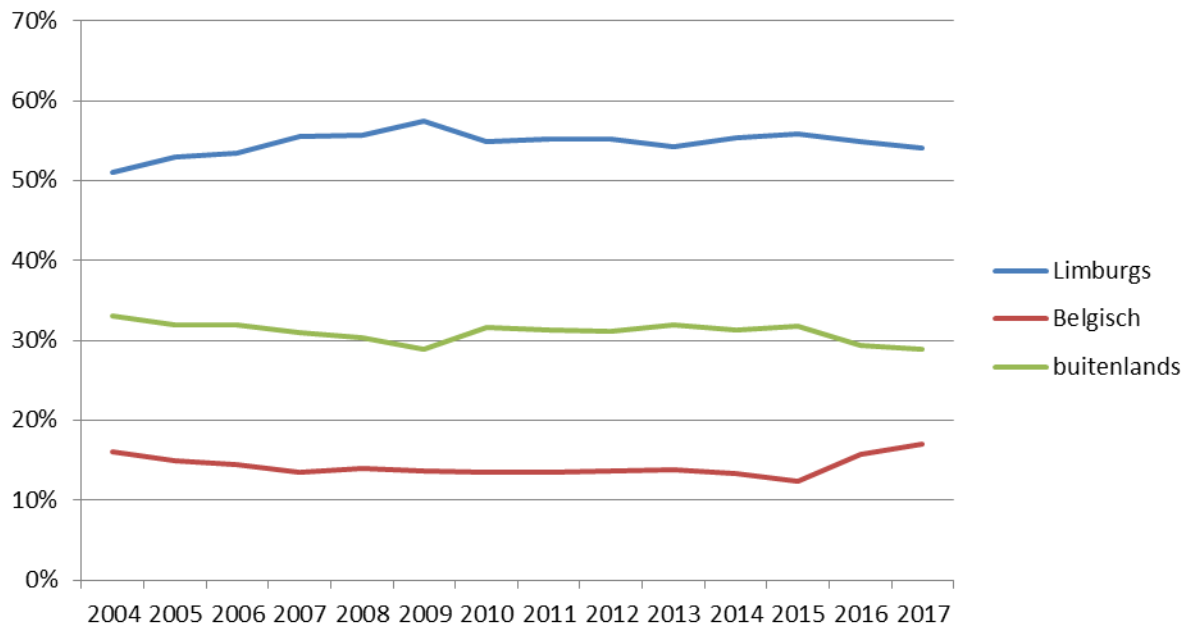
→ MEER GROTE BEDRIJVEN IN
LIMBURGSE HANDEN

OORSPRONG KAPITAAL

OORSPRONG KAPITAAL

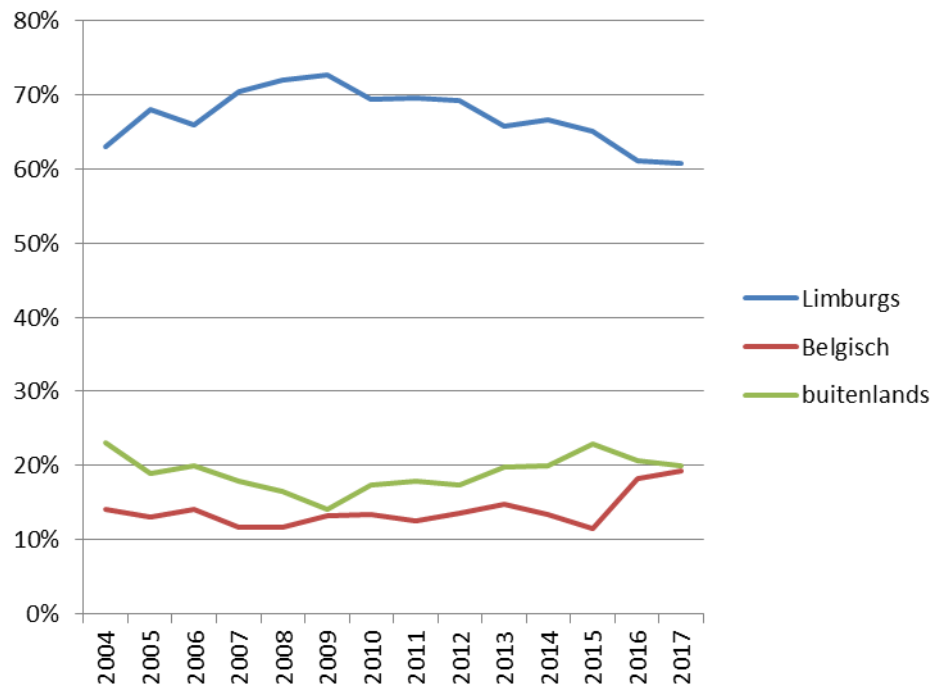
Totaal Top 500

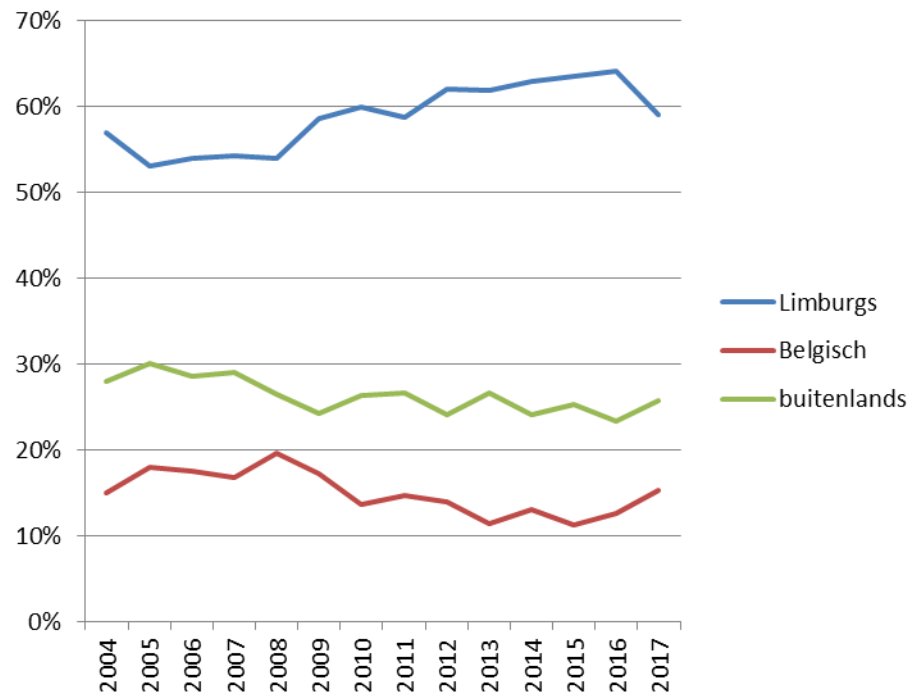
OORSPRONG KAPITAAL <100 WNS

○ vkwl limburg

<50 WNS

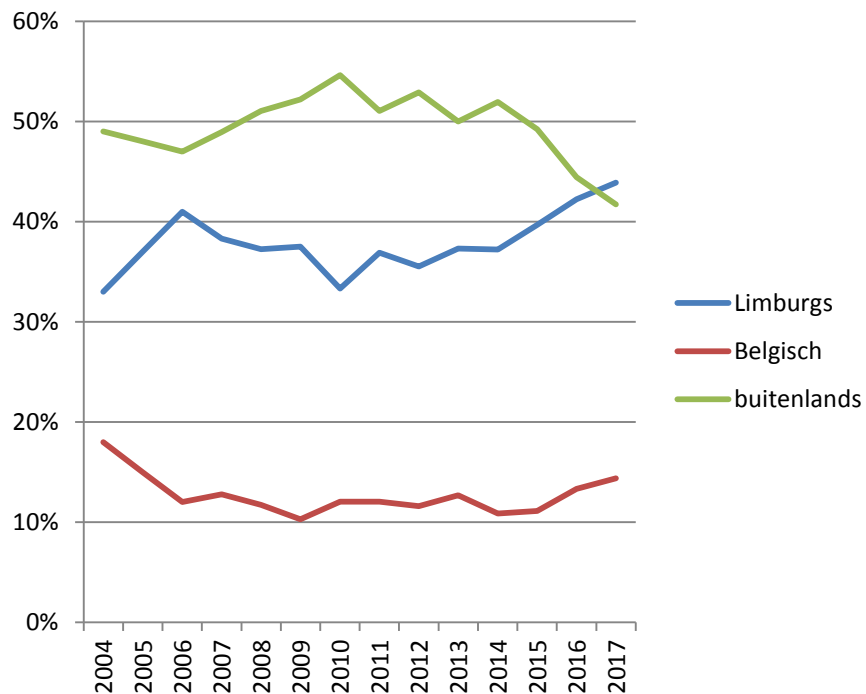

50-100 WNS

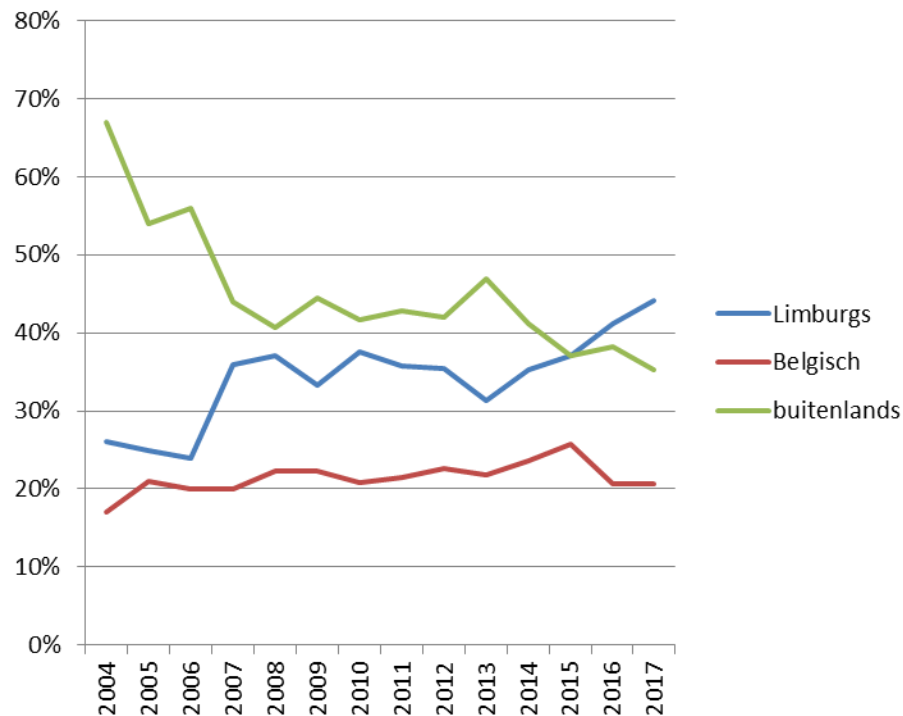

OORSPRONG KAPITAAL >100 WNS

100-500 WNS

>500 WNS

TOEGEVOEGDE WAARDE

→ TOENAME, MAAR...

TOEGEVOEGDE WAARDE

toegevoegde waarde = personeelskosten + financiële lasten
+ afschrijvingen + voorzieningen
+ belastingen + nettowinst

Gemiddeld per bedrijf = **€ 17,51 mio** of +6,61%

Industrie is enige sector waar toegevoegde waarde daalt

ECHTER...

- GEMIDDELDE TW PER WERKNEMER: DALING
- GEMIDDELDE TW T.O.V OMZET: DALING

TOEGEVOEGDE WAARDE

Toegevoegde waarde ten opzichte van omzetcijfer		
	2017	2016
Activiteit	Gemiddelde TW/OC	Gemiddelde TW/OC
Industrie	25,10%	26,43%
Handel	13,55%	13,79%
Diensten	48,01%	48,15%
Bouw	16,62%	20,15%
Totaal	25,10%	26,02%

RENDABILITEIT

→ AFNAME

- **63 BEDRIJVEN MET VERLIES** IN 2017 → 13,94% VAN TOP 500 BEDRIJVEN (T.O.V. 55 BEDRIJVEN IN 2016 → 12,09% TOP 500-BEDRIJVEN)

NA 3 JAREN AFNAME KEERT DIT OM

- 2016: 55 BEDRIJVEN
 - 2015: 64 BEDRIJVEN
 - 2014: 70 BEDRIJVEN
 - 2013: 87 BEDRIJVEN
-
- **GEMIDDELDE NETTOWINST DAALT MET 1,23%** (NA FORSE STIJGING IN 2016)

GEMIDDELDE NETTOWINST

Gemiddelde nettowinst (in duizend euro)						
	2017			2016		
Activiteit	Aantal bedrijven	Gemiddelde NW	Mediaan NW	Aantal bedrijven	Gemiddelde NW	Mediaan NW
Industrie	171	3.328,01	777,60	170	3.661,10	781,80
Handel	162	1.536,64	493,80	166	1.367,74	458,35
Diensten	79	2.845,70	657,45	81	2.502,82	724,10
Bouw	40	705,56	377,65	38	1.038,92	252,50
Totaal	452	2.369,60	575,70	455	2.399,21	557,40

GEMIDDELDE NETTOWINST DAALT LICHT (-1,23%)

DALING ENKEL IN SECTOREN INDUSTRIE EN BOUW

STIJGING BIJ HANDEL EN DIENSTEN

Gemiddelde cashflow (= nettowinst + afschrijvingen)

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
4,31 mio	4,37 mio	3,77 mio	4,01 mio	3,10 mio	2,89 mio	3,49 mio

- **-1,52% TEN OPZICHTE VAN 2016**
- **5,75% VAN DE TOP 500 BEDRIJVEN HEEFT EEN NEGATIEVE CASHFLOW (T.O.V. 4,17% IN 2016)**
- **GEMIDDELDE AFSCHRIJVINGEN: -2,69% (+8% IN 2016)**
- **DALING NETTOWINST EN DALING AFSCHRIJVINGEN DOEN CASHFLOW DALEN**

GEMIDDELDE NETTO RENDABILITEIT DAALT

Gemiddelde netto rendabiliteit: gemiddelde nettowinst / gemiddeld eigen vermogen en mediaan ratio				
	2017		2016	
Activiteit	Gemiddelde NW/ gemiddelde EV	Mediaan (NW/EV)	Gemiddelde NW/ gemiddelde EV	Mediaan (NW/EV)
Industrie	7,42%	6,34%	8,35%	7,87%
Handel	12,53%	10,90%	11,92%	10,07%
Diensten	8,31%	8,77%	7,30%	9,58%
Bouw	6,49%	9,05%	11,23%	9,35%
Totaal	8,38%	9,09%	8,73%	9,27%

DALING IN INDUSTRIE EN IN BOUW(!)

STIJGING BIJ HANDEL EN DIENSTEN

GEMIDDELDE BRUTO RENDABILITEIT (CF/EV) DAALT EVENEENS (VAN 16,01% NAAR 15,35%)

GEMIDDELTE NETTO-VERKOOPMARGERATIO DAALT

Gemiddelde netto verkoopmarge: gemiddelde nettowinst / gemiddeld omzetcijfer en mediaan ratio				
	2017		2016	
Activiteit	Gemiddelde NW/ gemiddelde OC	Mediaan (NW/OC)	Gemiddelde NW/ gemiddelde OC	Mediaan (NW/OC)
Industrie	3,80%	2,34%	4,40%	2,67%
Handel	2,89%	1,52%	2,85%	1,65%
Diensten	4,33%	2,04%	4,37%	2,92%
Bouw	1,15%	1,38%	2,11%	1,29%
Totaal	3,43%	1,84%	3,81%	2,02%

BEVINDINGEN IDEM ALS BIJ NETTO RENDABILITEIT
(BEHALVE VOOR DIENSTEN)

BEVINDINGEN RENDABILITEIT

- **SECTOREN INDUSTRIE EN BOUW MERKELIJK LAGERE RENDABILITEIT EN LAGERE MARGES IN 2017**
- **SECTOREN HANDEL EN DIENSTEN ONTSPRINGEN DE DANS**
- **OORZAKEN LAGERE RENDABILITEIT EN MARGES IN DE BOUW:**
 - SPECTACULAIRE OMZETSTIJGING VAN 25%
 - NIET MET PERSONEELSAANGROEI VAN 8% (OP 1 JAAR) OP TE VANGEN
 - MEER BEROEP OP ONDERAANNEMERS EN INTERIM OM OMZETGROEI TE KUNNEN REALISEREN
 - HIERDOOR HOGERE KOSTEN EN DRUK OP DE MARGES EN WINSTEN
 - DUS GROEI TEN KOSTE VAN RENDABILITEIT
 - OP VELE VLAKKEN HOGERE KOSTEN AAN AANKOOPZIJDE, WAARBIJ OOK NOG STIJGING VAN GRONDSTOFPRIJZEN, DIE VEELAL NIET AAN VERKOOPZIJDE KUNNEN DOORGEREKEND WORDEN.
 - ZO'N STERKE GROEI OP KT WAARDOOR RENDEMENT MET VERTRAGING KOMT
- **OOK IN DE INDUSTRIE REDELIJK GELIJKE TRENDS (VOORAL GRONDSTOF- EN MATERIAALPRIJZEN) WAARDOOR DRUK OP RENDABILITEIT EN MARGES**

EXPORT

EXPORT

Export ten opzichte van omzetcijfer: indeling bedrijven volgens activiteit		
	2017	2016
Activiteit	EXP/OC	EXP/OC
Industrie	72,00%	75,27%
Handel	23,57%	20,56%
Diensten	25,56%	24,18%
Bouw	2,42%	3,05%
Totaal	46,68%	47,72%

AANDEEL EXPORT IN DE TOTALE OMZET: -1%

INDUSTRIE EXPORTEERT RUIM 3% MINDER

DIENTEN EN VOORAL HANDEL WEL WAT MEER

CONCLUSIES

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

- ZEER STERKE GROEI QUA TEWERKSTELLING EN OMZET
- VOORAL DE GROOTSTE WERKGEVERS CREËRDEN VEEL EXTRA ARBEIDSPLAATSEN
- HELAAS VERTAALT DE GROEI ZICH NIET OVERAL IN EEN BETER RENDEMENT: VOOR BOUW EN INDUSTRIE IS DE GROEI ZELFS TEN KOSTE VAN HET RENDEMENT.
- HANDEL EN DIENSTEN SCOREN WEL IETS BETER IN 2017 QUA RENDABILITEIT.
- DE KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT BOUWT ZICH VERDER OP IN ALLE SECTOREN EN DE VERHOOGDE INZET VAN ONDERAANNEMERS DRUKT OP DE MARGES EN WINSTEN.
- GROTE BEDRIJVEN (>100 EN >500 WERKNEMERS) ALMAAR MEER IN LIMBURGSE HANDEN

TOP 500

Q vkwilmburg

EDITIE 2018

De 500 grootste ondernemingen in Limburg,
gerangschikt volgens omzet.
Cijfers van 2011 tot en met 2017.

VERSTERKT
ONDERNEMEN.

Q vkwilmburg

DANK VOOR UW AANDACHT

**VROEG BESLISSSEN & SNEL UITVOEREN.
OVER DE TRANSFORMATIE NAAR DE BANK
VAN DE TOEKOMST.**

ERIK VAN DEN EYNDEN – CEO – ING BELGIË

**VERSTERKT
ONDERNEMEN.**